

### بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَ مُرْسِيهَا ❀

مجلات حقوقی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، در طول عمر دراز خود، به اقتضای تغییر شرایط، تحولات طولی و عرضی متعددی یافته‌اند. جدیدترین این تحولات عبارت است از تجزیه «فصلنامه حقوق» به سه فصلنامه تحت عناوین «مطالعات حقوق خصوصی»، «مطالعات حقوق عمومی» و «مطالعات حقوق کیفری و جرم‌شناسی» (مجله‌ای که نخستین شماره آن پیش روست).

در این سخن آغازین، اشاره‌ای می‌شود به مهمترین ابعاد گسترش مطالعات حقوق کیفری و جرم‌شناسی و وجوه توسعه روشی و حجمی در این زمینه علمی که این «جداسازی» در جهت «هرچه تخصصی‌تر شدن» مجله را ایجاب کرده است:

۱. گسترش مباحث حقوق کیفری در دو قلمرو شکلی و ماهوی، به لحاظ تنوع در تخلفات و جرائم و نیز ضمانت اجرای کیفری، ادله اثبات و اقدامات تامینی و تربیتی؛
۲. گذردانش حقوق کیفری از علم به قوانین شکلی و ماهوی به مباحث مبنایی از قبیل فلسفه اخلاق و فلسفه مجازات؛
۳. فقهی شدن حقوق کیفری با تحقق انقلاب اسلامی و «ملازمه» حقوقدان کیفری و جرم‌شناس بودن در ایران با آموزش و پژوهش فقه و - به طور کلی - معارف و تعالیم اسلامی مرتبط با مفهوم فراگیر «سیاست جنایی» در جمهوری اسلامی ایران؛
۴. تغییرات پیاپی در مقررات و قوانین شکلی و ماهوی جزایی و افت و خیزهای مکرر قانونگذاری کیفری، پس از تغییر بنیادین نظام سیاسی در کشور؛
۵. منضم بودن ناگزیر «جرم‌شناسی» به حقوق کیفری: در رشته‌های غیر کیفری علم حقوق در مفاهیم و تعاریف کمتر اختلاف و کشمکش دیده می‌شود و حقوقدان سر و کار چندانی با علت‌یابی پدیده‌ها ندارد. بر عکس، حقوق کیفری از سویی با مفاهیم چالش برانگیز جرم و مجازات درگیر است و از دیگر سو نمی‌تواند نسبت به پاسخ‌پیشینی به پدیده مجرمانه بی تفاوت باشد. لذا دانش ضمیمه‌ای تحت عنوان «جرم‌شناسی» در کنار «حقوق کیفری» مشتمل بر دو نوع بحث و بررسی، نظری و میدانی، یک ضرورت آموزشی و پژوهشی غیر قابل انکار تلقی می‌شود. از این رو، تلازم حقوق کیفری و جرم‌شناسی، هم از جهت توسعه قلمرو پژوهش و هم از حیث دوگانگی روش تحقیق، موجب توسعه تحقیقات مرتبط با پدیده مجرمانه و پاسخ‌دهی بدان شده است؛

۶. توسعه مفراط و نسنجیده کمی آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی، از جمله در رشته پر طرفدار «حقوق کیفری و جرم شناسی» و، در نتیجه، تورم عددی استادان و دانشجویان در این رشته، از طرفی، و ضرورت ارائه پایان نامه، رساله، کار تحقیقی، مقاله و کتاب توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی، از طرف دیگر.

با اشاره گذرا به علل و عوامل جدا سازی و استقلال مجله حاضر، به طور ضمنی، قلمرو فعالیت فصلنامه و مقالات قابل درج در آن به آگاهی رسید؛ تا از پژوهشگران در عرصه «حقوق کیفری و جرم شناسی» دعوت کنیم با ارائه آثار پژوهشی خود در این زمینه‌ها و با اشارات و ارشادات سازنده، این فصلنامه را پشتیبانی کنند. در صورت تحقق این همراهی است که می‌توان، در اوضاع و احوال «کیفی» نه چندان افتخار آمیز «پژوهش» در این قلمرو، به ارائه مجله‌ای «علمی- پژوهشی» به معنای واقعی و مفید و «مؤثر» در پاسخ دهی به پدیده هنجار شکنی امیدوار بود.

هم مگر لطف شما پیش نهد گامی چند»

«ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید